

Chov ovcí plemene Dorper

1. Standard plemene Dorper

Vzhled

Dorper patří mezi středně velké, tlustoocasé ovce. Zvířata jsou charakteristická krátkou černou nebo bílou srstí na hlavách. Těla jsou kryta srstí s podsadou podobnou krátké vlně, která vylínává. Těla jsou velmi dobře osvalená. Berani dosahují hmotnosti 90 až 120 kg, bahnice 50 až 80 kg.

Charakteristika

Dorper je ekonomicky výhodné plemeno, které je nenáročné a má schopnosti dobrého využití obsahu krmné dávky. Není jej nutné stříhat. Plemeno je adaptováno v různých klimatických podmínkách. Z jatečného hlediska produkuje velmi kvalitní JUT s malým obsahem tuku a velmi nízkou mírou skopového přípachu. U jatečných beranů lze ve 105 až 120 dnech dosáhnout živé hmotnosti 36 kg a získat JUT 16 kg.

Jehňata se rodí malá a velmi rychle přirůstají. Kůže zvaná Cape Glovers je velice kvalitní. Dorper bahnice jsou schopny bahnění v intervalech pouhých 8 měsíců (3 porody za 2 roky) s plodností 150% (2,25 jehněte za rok).

Podrobný popis standardu plemene Dorper je ke stažení na <http://www.dorper.biz> a je zveřejněn na:

https://issuu.com/23970/docs/standard_plemene_dorper_hodnocen_6bb252b9d497ff

2. Kontrola užítkovosti

Do kontroly užítkovosti se v počátečním období mohou zahrnovat všechna zvířata včetně kříženců, potomků plemenných beranů působících v chovech produkujících jatečná zvířata. Bahnice se zařazují do kontroly užítkovosti při dosažení věku jednoho roku nebo po ohodnocení či prvním bahnění.

Bahnice musí být před zařazením do KU ohodnocena.

Provádění kontroly užítkovosti (dále jen KU) se řídí příslušnými platnými zákony, vyhláškami, nařízeními, tímto Šlechtitelským programem a nařízeními Rady plemenné knihy DACZ.

2.1 Reprodukční vlastnosti:

- a) číslo plemenice a datum jejího narození
- b) datum zapuštění, zahájení harémového zapouštění nebo inseminace a ET
- c) způsob plemnitby (harémové zapouštění (1), individuální zapouštění (2), inseminace (3), ET (4))
- d) ušní číslo a ústřední registr berana – plemeníka
- e) zmetání (ANO/NE)
- f) jalovost (ANO/NE)
- g) datum porodu
- h) počty živě a mrtvě narozených jehňat podle pohlaví. U živě narozených porodní váhy (nepovinně).
- i) identifikační čísla jehňat přidělená chovateli ústřední evidencí
- j) snadnost porodu: bez pomoci (1), s minimální pomocí chovatele (2), porod s nutnou pomocí chovatele nebo vet. lékaře (3)
- k) úhyny jehňat podle pohlaví a data úhynu
- l) počet odchovaných jehňat na vrh
- m) datum vyřazení plemenice

Údaje a.-m. Zjišťuje a eviduje oprávněná osoba na základě dodaných údajů z chovatelské evidence ve stádě a předává je do centra PK do 10 dnů po zaevidování jednotlivých událostí.

Oprávněné osoby předávají správné a úplné záznamy zjištěné při testování a posuzování ovcí a evidované chovatelem a oprávněnou osobou písemně nebo pomocí elektronických medií pověřené osobě, prostřednictvím PK, průběžně a to nejpozději do 10 pracovních dnů od zajištění předávaných údajů.

2.2 Růst a vývin jehňat

- živá hmotnost ve 100±30 dnech
- živá hmotnost beranů a bahnic při klasifikaci

Údaje zjišťuje oprávněná osoba, která zajistí jejich evidenci a předá do PK do 10 dnů od termínu vážení prostřednictvím aplikace „Plemenná kniha“ na portálu dorper.biz.

2.3 Jatečná hodnota

- Subjektivní hodnocení zmasilosti jehňat – kýty, hřbetu a plece – hodnotí se souhrnně jako jeden údaj pomocí 5 bodové stupnice ve věku 70 - 130 dní. Hodnocení se vždy vztahuje k testované skupině zvířat.

Subjektivní hodnocení zmasilosti provádí oprávněná osoba, která zajistí jejich evidenci a předá do PK do 10 dnů od termínu hodnocení.

Tabulka subjektivního hodnocení zmasilosti:

Bodové hodnocení	Popis	Zahrnuje
1	Naprosty nevyhovující	10% zvířat s nejslabším vývojem osvalení
2	Podprůměrné až slabé	25% zvířat s osvalením mezi dolní hranicí průměru a skupinou zahrnutou do hodnocení „Naprosty nevyhovující“
3	Průměrné až dobré	30% zvířat s osvalením v rozptylu kolem průměrně vyvinutého osvalení
4	Velmi dobré	25% zvířat s osvalením mezi horní hranicí průměru a skupinou zahrnutou do hodnocení „Vynikající“
5	Vynikající	10% zvířat s nejlepším vývojem osvalení

- Testace výkrmnosti a jatečné hodnoty polním testem.

Testovány jsou skupiny potomstva po jednotlivých otcích a to:

- pomocí ultrazvukových měření hloubky hřbetních svalů a tloušťky podkožního tuku u jehňat ve věku 70 - 130 dní. Početnost testační skupiny na jednoho otce je min. 10 jehňat.
- pomocí kontrolních jatečných rozborů, kdy je u min. 7 potomků po testovaném beranovi zjišťována jatečná výtěžnost v %, subjektivní hodnocení zmasilosti a protučnělosti jatečně upravených těl (JUT) podle systému SEUROP, podíl kýty v JUT v %, podíl masa v kýtě v %, podíl ledvinového loje z hmotnosti JUT v % a plocha nejdelšího hrudního a bederního svalu za posledním žebrem v cm².

Činnosti zajišťuje a příslušné údaje eviduje oprávněná osoba. Zapojení chovatelů do testace výkrmnosti a jatečné hodnoty je dobrovolné.

2.4 Sledování příbuznosti - P/ch

Pro účely odhadu PI (parametrického indexu) se u zvířat v kontrole užitkovosti se zaznamenává číslo otce, číslo matky, plemeno, datum narození, chovatel a majitel. V případě dovezených zvířat země původu.

2.5 Evidence skupin vrstevníků – P/š

U naměřených údajů o užitkovosti jednotlivých zvířat je vždy evidováno stádo či skupina zvířat, vrstevníků s rozdílem věku 2 měsíce o minimální četnosti 5 kusů. Tato zvířata musí být chována ve stejném stádě stejným způsobem chovu.

2.6 Genotypizace a uznání možného rizika klusavky v chovech

Zjišťování genotypu zajišťuje chovatel ve spolupráci se soukromým veterinárním lékařem dle Metodiky kontroly zdraví zvířat a nařízené vakcinace stanovené MZE pro daný rok.

Hospodářství s ambicí produkce plemenných zvířat a chovy v KU provádí tato zjišťování povinně. Zjištěné hodnoty obdrží PK elektronickou cestou přímo z laboratoří SVS ČR.

Na hospodářství nesmí být pro reprodukci použito zvíře s alelou VRQ. Zvíře s alelou VRQ může být přemístěno pouze na jatky.

Chovy usilující o status Šlechtitelský chov a chovy s produkcí plemenných zvířat musí být uznány jako hospodářství se zanedbatelným nebo kontrolovaným rizikem z pohledu TSE (scrapie). Status uděluje na základě žádosti chovatele příslušná Krajská veterinární správa.

Podmínky pro uznání chovu do rizikových skupin:

I. Hospodářství ovcí se zanedbatelným rizikem:

1. *Hospodářství se statusem odolnosti vůči TSE úrovně I dle přílohy VII nařízení (ES) č. 999/2001 (všechna zvířata na hospodářství mají genotyp ARR/ARR), nebo*
2. *Hospodářství, které splňuje po dobu nejméně 7 let:*
 - a) *Zvířata jsou identifikována a evidována;*
 - b) *Jsou vedeny záznamy o všech přesunech;*
 - c) *Do hospodářství jsou přemístěna pouze zvířata z hospodářství se stejným statusem (zanedbatelné riziko) nebo pouze zvířata s genotypem ARR/ARR;*
 - d) *Nebyl potvrzen žádný případ klusavky (scrapie);*
 - e) *Hospodářství je podrobena minimálně jednou ročně kontrole úředním veterinárním lékařem;*
 - f) *Na klusavku jsou vyšetřena všechna podezřelá zvířata, která vykazují chřadnutí nebo neurologické příznaky;*
 - g) *Jsou vyšetřena všechna nutně poražena, uhynulá nebo utracená zvířata starší 18 měsíců, respektive jsou vyšetřena všechna zvířata starší 18 měsíců, která jsou na konci svého produktivního věku usmrcena (utracena) místo jejich zaslání na jatka.*
 - h) *Zvířata nejsou v přímém nebo nepřímém kontaktu se zvířaty s nižším nebo neznámým nakažovým statusem, včetně pastvy (nevztahuje se na přepravu zvířat).*
 - i) *Na hospodářství může být dodáno (použito) sperma, vajíčka a embrya, která jsou*

z hospodářství se stejným nakažovým statusem nebo jsou z hospodářství bez výskytu klusavky (za života dárcovských zvířat). Dárcovská zvířata nejsou ve styku se zvířaty z hospodářství s nižším nakažovým statusem a mají alespoň jednu alelu ARR;

- j) V případě pozitivního případu klusavky musí být hospodářství vyškrtnuto se seznamu hospodářství se zanedbatelným rizikem.

II. Hospodářství ovcí s kontrolovaným rizikem:

Hospodářství, které splňuje po dobu nejméně 3 let:

- a) Zvířata jsou identifikována a evidována;
- b) Jsou vedeny záznamy o všech přesunech;
- c) Do hospodářství jsou přemístěna pouze zvířata z hospodářství se zanedbatelným nebo kontrolovaným rizikem nebo pouze zvířata s genotypem ARR/ARR;
- d) Nebyl potvrzen žádný případ klusavky (scrapie);
- e) Hospodářství je podrobena minimálně jednou ročně kontrole úředním veterinárním lékařem.
- f) Na klusavku jsou vyšetřena všechna podezřelá zvířata, která vykazují chřadnutí nebo neurologické příznaky;
- g) Jsou vyšetřena všechna nutně poražena, uhynulá nebo utracená zvířata starší 18 měsíců, respektive jsou vyšetřena všechna zvířata starší 18 měsíců, která jsou na konci svého produktivního věku usmrcena (utracena) místo jejich zaslání na jatka;
- h) Zvířata nejsou v přímém nebo nepřímém kontaktu se zvířaty s neznámým nakažovým statusem, včetně pastvy (nevztahuje se na přepravu zvířat).
- i) Na hospodářství může být dodáno (použito) sperma, vajíčka a embrya, která jsou z hospodářství se stejným nakažovým statusem nebo jsou z hospodářství bez výskytu klusavky (za života dárcovských zvířat). Dárcovská zvířata nejsou ve styku se zvířaty z hospodářství s nižším nakažovým statusem a mají alespoň jednu alelu ARR;
- j) V případě pozitivního případu klusavky musí být hospodářství vyškrtnuto se seznamu hospodářství s kontrolovaným rizikem.

Do hlavního oddílu HPK – I. se zapisují zvířata genotypové skupiny R1.

Do hlavního oddílu HPK – II. se zapisují zvířata genotypové skupiny R1 a R2.

Do hlavního oddílu HPK – III. se zapisují zvířata genotypové skupiny R3 až R5.

2.7 Provádění kontroly užitkovosti, určení povinnosti sledování dané hodnoty

Vysvětlivky: *P* – vždy povinný údaj

N – nepovinný údaj

ch – údaj stanovený oprávněnou osobou na základě evidence chovatele

š – údaj stanovený přímo oprávněnou osobou

- Četnost vrhu - P/ch.
- Snadnost porodu - P/ch
- Porodní hmotnost – N/ch
- Identifikace narozených jehňat (pomocí jedinečného označení v souladu s příslušnými předpisy EU a dle zákona č. 154/2000) – P/ch
- Úhyny jehňat - P/ch

- Hmotnost ve 100±30 dnech - P/š
- Hloubka m.l.l.d. ultrazvukem - P/š pro všechny plemenné berany a jehnice zařazené do Hlavního oddílu HPK – I. a Hlavního oddílu HPK – II.
- Tloušťka tuku ultrazvukem - P/š pro všechny plemenné berany a jehnice zařazené do Hlavního oddílu HPK – I. a Hlavního oddílu HPK – II.
- Zmasilost (subjektivní hodnocení zmasilosti) – P/š
- Genotypizace – P/ch, pro chovná zvířata a, chovy v KU

2.8 Předávání záznamů pověřené osobě

- a. Oprávněné osoby předávají správné a úplné záznamy zjištěné při testování a posuzování ovcí a evidované chovatelem a oprávněnou osobou písemně nebo pomocí elektronických medií pověřené osobě prostřednictvím PK, průběžně a to nejpozději do 10 pracovních dnů od zajištění předávaných údajů.

Zodpovídá – oprávněná osoba.

- b. Pověřená osoba zpracuje dodané údaje. PI bude přepočten po zadání nebo importu dat do databáze PK nejpozději do 10 pracovních dnů od obdržení údajů.

Zodpovídá – PK.

- c. Hodnoty PI budou předány chovateli v elektronické podobě formou zveřejnění ve webové aplikaci PK Dorper, nebude-li dohodnuto jinak, nejpozději do 5 pracovních dnů od přepočtení PI v PK. Shromážděné údaje se evidují elektronicky v relační databázi.

Zodpovídá – PK.

2.9 Předávání údajů o změně umístění zvířete zapsaného do PK

Chovatel, který je zapsán v PK na pozici „Majitel“ je při přemístění zvířete k novému majiteli povinen do 10 pracovních dnů od vzniku této skutečnosti nahlásit PK následující údaje o novém majiteli:

- a) číslo hospodářství
- b) název
- c) adresa
- d) telefonní číslo
- e) e-mailová adresa

Chovatel je povinen OO nebo zástupci PK umožnit a poskytnout potřebnou součinnost při kontrolním ověření zjišťovaných dat. Porušení této povinnosti může být důvodem k nezařazení dotčených zvířat do chovu.

V případě opakovaného zjištění předání nekorektních dat chovatelem Rada plemenné knihy rozhodne o přehodnocení předaných dat. Současně bude chov omezen v přístupu k označení „Šlechtitelský chov“

V případě nedodržení termínu a vzniku jiných závad ve zjišťování a předávání dat Plemenné knize, jakož i ostatní nedodržování Šlechtitelského programu může Rada Plemenné knihy rozhodnout o sankcích.

2.10. Předávané záznamy obsahují:

Záznam	Zajišťuje
Reprodukční vlastnosti	
Identifikační číslo plemence	Zajišťuje, eviduje a předává oprávněné osobě nebo PK ke zpracování chovatel. OO je ověřuje, zpracuje a předá PK (pokud nepředal chovatel) do 10 dnů po obdržení od chovatele.
Datum začátku připouštění, připuštění, inseminace nebo ET, číslo berana a jeho číslo ústředního registru plemeníků.	
Datum porodu, počet živě a mrtvě narozených jehňat podle pohlaví	
Snadnost porodu: bez pomoci (1), s minimální pomocí chovatele bez repozice plodu (2), porod s nutnou pomocí chovatele nebo vet. lékaře (3)	
Identifikace narozených jehňat	
Porodní hmotnost	
Úhyny jehňat během odchovu včetně data úhynu či ztráty jehněte.	
Označování jehňat známkami ústřední evidence.	

2.11 Výpočty a přepočty Parametrických indexů

Záznam	Zajišťuje		
Výpočty	data shromažďuje	zpracovává	eviduje
Ukazatelé reprodukce a produkce bahnic			
index plodnosti - jako podíl živě i mrtvě narozených jehňat k počtu vrhů plemence	Ch	PK	PK/PO
index intenzity - jako podíl živě i mrtvě narozených jehňat k reprodukčnímu věku plemence v letech	Ch	PK	PK/PO
index odchovu – jako podíl počtu jehňat odchovaných do věku 30 dní k reprodukčnímu věku plemence v letech	Ch	PK	PK/PO
celková hmotnost vrhu (CHV)– stanoví se na základě počtu jehňat odchovaných do základního vážení a jejich hmotnosti	OO	PK	PK/PO
Ukazatelé reprodukce stáda			
oplodnění – podíl plemenic obahněných nebo zmetaných z počtu plemenic zařazených do reprodukce v %	Ch/OO	PK	PK/PO
plodnost – poměr počtu všech narozených jehňat k počtu obahněných plemenic v %	Ch/OO	PK	PK/PO
intenzita – poměr počtu všech narozených jehňat k počtu plemenic zařazených do reprodukce v %	Ch/OO	PK	PK/PO
odchov – podíl počtu jehňat odchovaných do 30 dne věku k počtu plemenic zařazených do reprodukce v %	Ch/OO	PK	PK/PO
Přepočty			
Hmotnost jehňat – provádí se přepočet na 100 dní věku $H100 = (hm - hnar) / věk * 100 + hnar$ Kde hm – hmotnost naměřená hnar- hmotnost při	OO	PK	PK/PO

narození(dosažená) věk – věk jehněte v době vážení			
Ultrazvuková měření – provádí se přepočten na 100 dní věku $U_{100} = U_{nam} + b_1 * (\text{věk} - 100) + b_2 * (\text{věk} - 100) * (hm - h_{nar}) / \text{věk}$ Kde: U_{nam} – naměřený údaj, věk – věk jehněte v době ultrazvukového měření, b_1 , b_2 - regresní koeficienty závislosti ultrazvukových měření na věku v době vážení pro dané plemeno	OO	OO	PK/PO
Odhady plemenných hodnot pro jednotlivé užitkové vlastnosti			
hmotnost jehňat ve 100 dnech v kg	OO	PK	PK/PO
plodnost na obahněnou v %	Ch	PK	PK/PO
celková hmotnost vrhu bahnice 100 dní po porodu	OO	PK	PK/PO
subjektivní ohodnocení zmasilosti ve 100 dnech	OO	PK	PK/PO
hloubka hřbetních svalů ultrazvukem v mm	OO	PK	PK/PO

Ch - chovatel, PO - pověřená osoba, OO - oprávněná osoba, PK - plemenná kniha

3. Hodnocení plemenných zvířat

Hodnocení plemenných zvířat se vzhledem k jejich vysokému využití v ranném reprodukčním věku může být podrobena přezkumu a změněno do věku 3 let zvířete. Přehodnocení se vztahuje i na importovaná plemenná zvířata. Provádí se na žádost chovatele a na jeho náklady nebo na pokyn zástupce plemenné knihy.

Způsoby a kritéria hodnocení jsou podrobně popsány v příloze šlechtitelského programu „Standard ovcí plemene Dorper“.

3.1 Základem hodnocení plemenných zvířat jsou Parametrické indexy (PI), vypočtené na základě dat z kontroly užitkovosti (KU) v případě užitkových vlastností a na základě lineárního hodnocení u exteriérových znaků. V počátečním období, jehož délka bude stanovena na základě růstu četnosti populace ovcí a rychlosti vytváření dostatečně obsáhlé databáze pro odhady PH, bude dočasně použit systém hodnotící pro exteriérové znaky a index málopočetných plemen IMP pro hodnocení užitkových vlastností.

3.2 Výhled rozvoje šlechtitelského programu plemene Dorper v ČR

Po dosažení početnosti kontrolované populace 1500 a více bahnice bude u plemene Dorper zavedeno genetické hodnocení zvířat pomocí metody BLUP Animal Model. Databáze kontroly užitkovosti a rodokmenu budou za tímto účelem předávány ke zpracování uznanému chovatelskému sdružení v souladu s ustanoveními zákona 154/2000 Sb. Uplatněny budou další inovativní prvky vycházející ze systému hodnocení plemenných zvířat DORPER 21 používaného v rámci Svazu chovatelů plemene Dorper v JAR, které umožní částečné mezinárodní srovnávání plemenných zvířat.

Plemenné hodnoty jsou od 01/2016 odhadovány pro následující vlastnosti:

Četnost vrhu

Průměrný denní přírůstek ve 100 dnech věku

Hodnoty tloušťky hřbetního svalu a tloušťky podkožního tuku měřené ultrazvukem

Subjektivní hodnocení zmasilosti na živých zvířatech

Hodnocení B, G, D, P, H,

Modelové rovnice a hodnoty genetických parametrů potřebných pro odhady PH a PI jsou stanoveny na základě rozborů a konzultací databází kontroly užítkovosti s výzkumným pracovištěm (VUŽV, v.v.i., Ing. Milerski).

3.3. Hodnotící systém ocenění exteriéru

Hodnocení vzhledu – parametr **B**

Konfrontace tvarových charakteristik exteriéru zvířete se standardem plemene (hlava, krk, končetiny, trup)

(tento parametr bude v dalším období na základě zkušenosti z hodnocení rozpracován do systému lineárního popisu exteriéru)

Rámec a růstové schopnosti – parametr **G**

Zvíře má mít velikost přiměřenou svému věku. Nejsou žádoucí přerostlá zvířata ani příliš malá. Tento parametr bude stanoven na základě lineárního popisu pomocí 5 bodové stupnice.

Zmasilost a ztučnění – parametr **D**

Tělo zvířete má být dobře osvalené a pevné. Tukové vrstvy mají být přiměřené a rovnoměrně rozložené.

Zbarvení – parametr **P**

- Černá omezená na krk a hlavu
- Černé skvrny omezeně na trupu a končetinách - přípustné
- Celá černá či bílá – nepřípustné (mimo Dorper Bílý)
- Hnědá srst kolem očí - nežádoucí
- Černé paznehty (bílý zbarvení paznehtů nežádoucí)

Rouno/srst – parametr **H**

- Krátké pokrytí srstí a vlnou
- Vlna převládá na přední čtvrti
- Hříva je diskvalifikující
- Jen vlna nebo jen srst - nežádoucí

Bodové hodnocení jednotlivých parametrů:

<i>Hodnocení parametrů B,D,P,H</i>		<i>Hodnocení rámce-G</i>
Velmi dobrý	5 bodů	Přerostlý
Nad průměr	4 body	Rámec blíží se standardu, mírně přerostlý
Průměr	3 body	Standardní rámec
Pod průměrem až špatný	2 body	Nedorostlý
Velmi špatný	1 bod	Výrazně nedorostlý

Typ – parametr T

Zařazení do typů zevnějšku podle bodového hodnocení ukazatelů BGDPH .

Tabulka rozpětí hodnocení jednotlivých parametrů potřebných pro zařazení do typů dle hodnocení vzhledu:

B	G	D	P	H	T
5	3-4	4-5	3-5	3-5	TYP 5
4-5	3-4	5	3-5	3-5	TYP 5
4-5	2-5	4-5	3-5	3-5	TYP 4
3-5	2-5	3-5	2-5	2-5	TYP 3
2-5	2-5	2-5	2-5	2-5	TYP 2

3.4 Index málopočetných plemen (IMP) – souhrnné hodnocení užítkovosti

V přechodném období, než dojde k dostatečnému nárůstu početních stavů ovcí plemene Dorper zapojených do KU a naplnění databáze KU údaji nutnými pro spolehlivé odhady plemenných hodnot budou údaje z kontroly užítkovosti zpracovány podle indexu málopočetných plemen (IMP) podle vzorce:

$$IMP = b_1 \cdot ip + b_2 \cdot ohmp + b_3 \cdot ohms + b_4 \cdot zm$$

IMP = hodnota selekčního indexu

 b₁, b₂, b₃, b₄ – váhové koeficienty pro jednotlivé vlastnosti v indexu (stanoveny a aktualizovány Radou PK plemene Dorper)

ip - odchylka indexu plodnosti matky jedince od průměrného indexu plodnosti v populaci

ohmp - odchylka živé hmotnosti jedince od průměru populace v rámci četnosti vrhu a pohlaví

ohms - odchylka živé hmotnosti jedince od průměru skupiny vrstevníků ve stádě s korekcí na pohlaví a četnost vrhu

zm - subjektivní hodnocení zmasilosti jehňat ve 100±30 dnech s použitím pětibodové stupnice.

3.5 Rozdělení do tříd za užítkovost

Ročník jehňat v rámci stád s kontrolou užítkovosti bude na základě hodnot indexu PI (parametrický index) rozdělen do tříd za užítkovost.

Pořadí zvířat v ročníku podle indexu	Třída za užítkovost
1% - 10%	Třída 5
11% - 45%	Třída 4
46% - 80%	Třída 3
81% - 90%	Třída 2
91-100%	Třída 1

3.6 Přidělování tříd za užitkovost dovezeným plemenným zvířatům

V případě dovozu plemenného zvířete ze zahraničí se třída za užitkovost přiděluje podle následujícího klíče:

- Zvíře bez informací o užitkovosti (vlastní denní přírůstky). Třída 2
- Zvíře s doloženou vlastní užitkovostí. Třída 3
- Zvíře s doloženou vlastní užitkovostí vyšší než průměr dosahovaný v zemi původu (dovozce doloží údaje o průměrných hodnotách v populaci původu) Třída 4
- Zvíře s doloženou nadprůměrnou hodnotou selekčního indexu v zemi původu (u indexů založených na absolutních plemenných hodnotách více jak 0, u indexů založených na relativních plemenných hodnotách více jak 100, u ostatních typů indexů dovozce doloží údaj o aktuální průměrné hodnotě daného indexu v populaci původu) Třída 5

3.7 Rozdělení zvířat do výsledných tříd

Výsledná třída bude přidělena na základě kombinace třídy za užitkovost a typu zevnějšku podle následující tabulky:

Třída za užitkovost ⇒	Třída 5	Třída 4	Třída 3	Třída 2	Třída 1
Typ zevnějšku					
Typ 5	Elita R	Elita A	Elita B	I	II
Typ 4	Elita A	Elita B	I	I	0
Typ 3	Elita B	I	I	II	0
Typ 2	I	I	II	II	0
Typ 1	0	0	0	0	0

Výsledná třída je jedním z kritérií pro zápis plemenného zvířete do jednotlivých oddílů plemenné knihy Dorper.

Do hlavního oddílu HPK – I. se zapisují zvířata, která jsou zařazena dle dosažené užitkovosti a hodnocení do výsledných Typů 5 a 4 . Zvířata musí mít u beranů 100% podílu krve plemene Dorper, ovce 97,7% podílu krve plemene Dorper.

Do hlavního oddílu HPK – II. se zapisují zvířata, která jsou zařazena dle dosažené užitkovosti a hodnocení do výsledného Typ 3 . Zvířata musí mít u beranů 100% podílu krve plemene Dorper, ovce 93,5% podílu krve plemene Dorper.

Do hlavního oddílu HPK – III. se zapisují zvířata, která jsou zařazena dle dosažené užitkovosti a hodnocení do výsledného Typ 2 a 1 . Zvířata musí potomky rodičů zapsaných do Hlavního oddílu PK (HPK).

Do hlavního oddílu HPK – IV. se zapisují zvířata, kterým nebyl stanoven výsledný Typ. Zvířata musí být potomky rodičů zapsaných do PK, nejvýše jeden z rodičů může být zapsán v PPK. Po stanovení typu jsou zvířata zařazena do příslušných pododdílů (HPK I., II., III.)

Do přípravného oddílu PPK se zapisují zvířata s nedostatky v původu. Podmínkou zápisu je 75% podílu krve plemene Dorper. Po doplnění chybějících údajů a stanovení typu může být zvíře z PPK povýšeno na základě žádosti chovatele do některého pododdílu HPK.

4. Selekce

Selekce v chovu ovcí obvykle probíhá ve třech základních stupních

- a. selekce jehňat po dosažení jatečné hmotnosti (100 - 130 dní věku) – základní selekční stupeň spojený zejména u beránků s nejvyšší intenzitou selekce – k dalšímu chovu je ponecháno cca 10-30% beránků narozených v rámci kontrolované populace.
- b. klasifikace beranů a bonitace jehnic (6 - 18 měsíců věku) – v tomto stupni selekce probíhá zejména rozdělení plemenných beránků mezi chovy zapojené do šlechtění a užitkové chovy a ověření vhodnosti jehnic k využití v rámci plemenitby.
- c. selekce ve skupině plemenných zvířat (po celý reprodukční život zvířete) – výběr matek beranů, záměrné sestavování rodičovských párů, brakování z důvodu užitkovosti apod.

Selekci provádí chovatel ve spolupráci s oprávněnou osobou s využitím údajů z kontroly užitkovosti a stanovených parametrických indexů zvířat. Při klasifikaci plemenných beránků je selekční rozhodnutí v kompetenci hodnotitele pověřeného radou PK Dorper.

5. Vylučující vady zevnějšku

Zvířata jsou vyřazena z plemenitby, pokud se u nich objeví některá z následujících vad:

Hlava

- 1 - podkus
- 2 - předkus
- 3 – vchlípené víčko
- 4 - slepota

Trup

- 5 – volná lopatka
- 6 – výraznější zaškrcení za kohoutkem
- 7 – příliš vyklenutý hřbet
- 8 - volná bedra

Končetiny

- 9 - uvolněné mezipaznehtní vazy
- 10 – zborcené spěnky
- 11 – nohy vklenuté do X

Vlna/srst

- 12 – atypická barva
- 13 - hřívá

Pohlavní orgány

- 14 - atrofie varlat
- 15 - kryptorchizmus
- 16 – deformace varlat

6. Stanovení náležitostí dokladů o hodnocení zvířat

Doklad o výsledku hodnocení obsahuje:

Datum a místo konání hodnocení

Identifikační číslo, datum narození, plemeno

Údaje o původu

Jméno, popřípadě jména, příjmení a trvalý pobyt nebo název a sídlo chovatele

Jméno, popřípadě jména, příjmení a trvalý pobyt nebo název a sídlo majitele

Hodnoty jednotlivých údajů vstupujících do stanovení hodnocení

Údaje o zařazení do typů, tříd a výsledné třídy

Výsledek výběru

Jméno a podpis hodnotitele(ů)

7. Postupy a opatření při neplnění Šlechtitelského programu

Ustanovení Šlechtitelského programu mají zajistit včasný (v termínech daných ŠP) a věrný (zobrazující skutečnost) sběr dat. Takto shromážděná data po jejich zpracování slouží chovatelům a šlechtitelům v jejich rozhodovacích procesech při provádění selekce a výběru plemenů. Pokud dochází k porušování ustanovení ŠP, jsou výstupy z PK znehodnocovány s následnými důsledky. Ve snaze zajistit validní výstupy z PK je porušování ŠP řešeno následovně:

- 7.1. Porušování ŠP projednává Rada PK, o případech informuje Revizní komisi a Radu spolku DACZ.
- 7.2. Rada PK navrhuje opatření podle stupně závažnosti, informuje o návrhu Revizní komisi a Radu spolku DACZ
- 7.3. Opatření vydává Rada PK. Vydané opatření podléhá schválení Radou spolku DACZ
- 7.4. Při nedodržení postupů ŠP v jednotlivém případě může Rada PK rozhodnout o nezapsání zvířete do PK.
- 7.5. V případě rozsáhlého a opakovaného nerespektování ŠP, Rada PK písemně upozorní chovatele na závadnost jeho jednání a vyzve k nápravě. Chovatel může Radu PK písemně požádat o povolení výjimky pro jednotlivá specifikovaná porušení.
- 7.6. Dojde-li opakovaně nebo dlouhodobě k porušení dle odstavce 7.5, je Rada PK oprávněna vyhodnotit toto jednání jako závažně poškozující úlohu PK a Radě spolku DACZ navrhnout, jako krajní prostředek, trvale ukončit poskytování služeb PK tomuto chovu a vyřazení zvířat z aktivní evidence v PK.

8. Vyhodnocování šlechtitelského programu – Plemenářský audit

Šlechtitelský program bude vyhodnocován formou Plemenářského auditu zpočátku ve dvouletých intervalech. Interval bude po dvou uskutečněných auditech revidován a znovu stanoven.

- 8.1. Plemenářský audit bude prováděn za účelem ověření funkčnosti a přínosnosti šlechtitelského programu a vytvoření obrazu o výsledcích a přínosnosti zušlechťování ovcí plemene Dorper v České republice.
- 8.2. Výsledkem vyhodnocení Plemenářského auditu bude návrh souboru opatření a úprav šlechtitelského programu.
- 8.3. Vyhodnocení výsledků provádí, vedle Rady sdružení a Rady PK, zástupci nezávislých organizací (Česká plemenářská inspekce, vědeckovýzkumné pracoviště)
- 8.4. Podklady pro vyhodnocení zpracovává PK v rozsahu statisticky zpracovaných všech evidovaných údajů. Hospodářské údaje zpracovává Rada sdružení.
- 8.5. Vyhodnocení Plemenářského auditu bude rovněž obsahovat vyhodnocení plnění a účinnost opatření z předchozích auditů.

Šlechtitelský program schválila Rada Dorper Asociace CZ